

Kirkkonummen ympäristöyhdistys 18.1.2024:

Ehdotus metsästrategiaksi

Kirkkonummen kunta tarjoaa metsissään asukkailleen mukavia ja elvyttäviä luontokokemuksia ja liikuntamahdollisuuksia sekä edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja hiilivarastojen kertymistä. Samalla Kirkkonummi profiloituu vetovoimaisena luontokuntana, jossa kaikilla asukkailla on mahdollisuus laadukkaaseen lähiluontoon. Tätä varten kunta omistaa metsiä ja hankkii niitä omistukseensa. Kaavoituksessa huolehditaan siitä, että kaikilla asukkailla sekä kouluilla ja päiväkodeilla on kävelyetäisyydellä lähimetsää ja arvokkaat metsäkokonaisuudet säilyvät ja kasvullisen metsämaan ja sitä kautta hiilivarastojen häviäminen rakentamisessa minimoidaan.

Metsät nähdään kuntalaisten hyvinvointipalveluna. Metsäluonnon monimuotoisuus on kaiken hoidon tavoitteena. Metsät saavat kasvaa eri-ikäisinä ja -kokoisina ilman hoidon ohjaavaa vaikutusta. Samalla niiden monimuotoisuus ja hiilivarasto kasvavat. Turvallisuushakkuiden toteuttamisen käytäntöjä jatketaan kuten tähänkin asti. Huonokuntoisia puita kaadetaan reuna-alueilta ja ulkoilureittien varsilta silloin, kun se on turvallisuuden kannalta tarpeen.

Meikon, Nuuksion, Linlon ja Porkkalan kärjen käyttöpaineita tasataan tuomalla esiin sopivien alueiden virkistyskäyttömahdollisuuksia ja ohjataanretkeilyä esimerkiksi Pahamäen, Navalamäki-Lemetin ja Keskusmetsän alueille. Tämä voidaan toteuttaa pääosin kevyestimerkitsemällä polkuja. Alueiden tuntumaan pääsystä huolehditaan niin, ettei retkeily häiritse lähiasukkaita.

Kunnan omistamaa metsää Svalbossa. Vähitellen luonnontilaistuva metsä on siellä risteilevistä poluista päätellen aktiivisessa ulkoilukäytössä. Kuva: Laura Räsänen

Viikkaimmin käytetyille alueille lähi- ja retkeilymetsiin tehdään ulkoilureittejä ja merkittyjä polkuja sekä useampien kuntalaisten houkuttelemiseksi liikkumaan metsissä että kulutuksen ohjaamiseksi. Uusien reittien suunnittelussa kartoitetaan ja huomioidaan alueen luonnonarvot ja nykyisten käyttäjien toiveet. Ulkoilureitit pyritään toteuttamaan esteettöminä.

Kunnan metsäluonnon hallinnoinnista päättävät ympäristöyksikkö ja liikuntapalvelut yhteistyössä. Tarvittaessa pyydetään konsulttia tunnistamaan kasvatusmetsät, joissa on hoidon tarvetta monimuotoisuuden, hiilivaraston ja virkistykseen tarpeiden takia, sekä tekemään tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia. Samoin toimitaan suojametsien kohdalla, jotta niiden (yleensä liikenteeltä) suojaava vaikutus säilyy ja lisääntyy. Yhdyskuntalautakunta päättää tarvittaessa töiden teknisestä ohjauksesta ja toteutuksesta.

Metsistä voidaan hankkia tuloja Metso-suojelu-, hiilivarastointi- tai muilla vastaavilla korvauksilla, joissa ei kajota luontoon.

Liite ehdotukseen metsästrategiaksi

Koska metsästrategiaehdotukssamme ei ehdoteta muita kuin vähäisiä virkistys- ja turvallisuustarpeista lähteviä toimenpiteitä metsiin, ei tässä vaihtoehdossa tarvita perusteellisia paikallisia selvityksiä, vaan voidaan tukeutua yleisempiin tutkimuksiin ja säädöksiin. Kuuluuhan perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta kaikille ja erityisesti julkisen vallan käyttäjille.

Kuluneen vuosikymmenen aikana tutkimus luonnon hyvinvointivaikutuksista on ollut vilkasta. Tutkimustulokset osoittavat, että luontoympäristöllä on ihmisen hyvinvointia lisäävä vaikutus. Tutkimuksen mukaan vanhat- ja luonnonmetsät elvyttävät tehokkaimmin¹.

Suomen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman 2012–2020 arvioinnista vastannut tutkijaryhmä ehdottaa, että luonnossa liikkumisen myönteiset vaikutukset ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin sisällytetään ennalta ehkäisevään sosiaali- ja terveystyöhön². Korona-aika on entisestään korostanut metsien merkitystä asukkaille. Kyselyt kertovat lähimetsien merkityksestä, eikä kukaan ole voinut välttyä uutisilta luonnontilaisten Meikon ja Nuuksion alueiden ruuhkaantumisesta.

Keskusmetsän ytimen polkuja Vasamestä. Kuva: KYY.

¹ [https://metsonpolku.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Metsalla_on_valia_ihminen_elpyy_eri_tav\(58907\)](https://metsonpolku.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Metsalla_on_valia_ihminen_elpyy_eri_tav(58907))

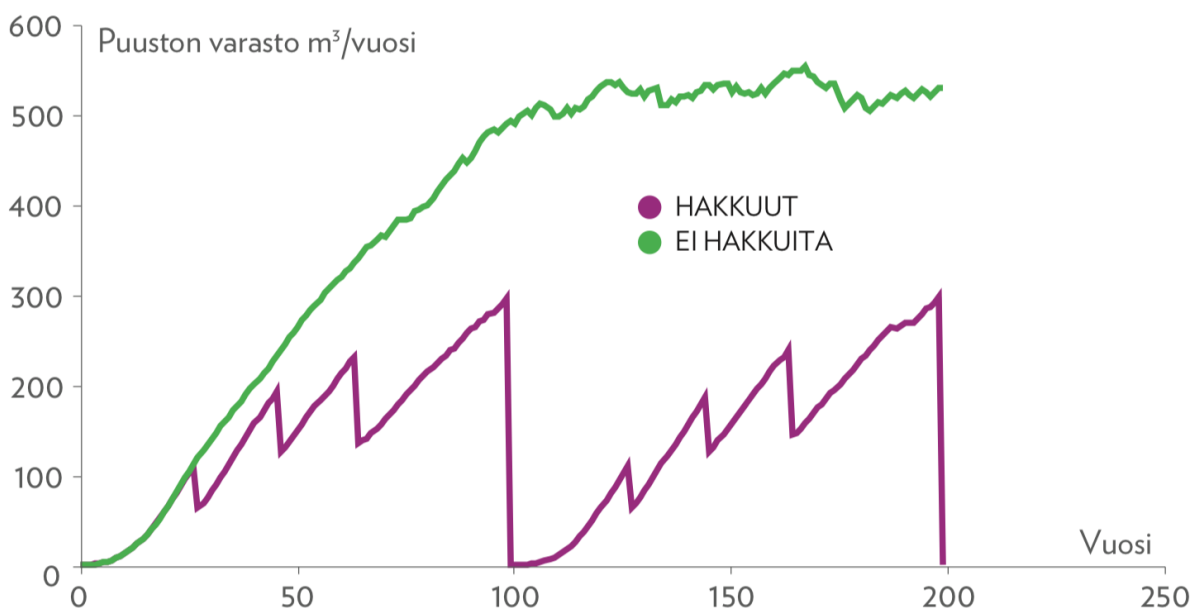
² [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Luontokadon_pysayttaminen_edellyttaa_eko\(58339\)](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Luontokadon_pysayttaminen_edellyttaa_eko(58339))

Suomen luonnon monimuotoisuus on viimeksi kuluneen kymmenen vuoden aikana jatkanut vähenemistään, kertoo Suomen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman 2012–2020 arvioinnista vastannut tutkijaryhmä. Ryhmä pitää välttämättömänä, että Suomessa toteutetaan 2020-luvulla ekologinen siirtymä luonnon monimuotoisuutta vaalivaan kestäväen kehityksen yhteiskuntaan. Tähän asti päätöksenteossa luonnon monimuotoisuutta koskevat tarpeet ovat pääosin jääneet muiden tavoitteiden varjoon².

Vanhat metsät toimivat hiilivarastoina, jonka sisältämä hiili on pois ilmakehästä. Nuorten talousmetsiköiden potentiaalisesta hiilivarastosta pääosa on ilmakehässä ja osa puutuotteissa. Puutuotteiden hiilivarasto ei ole suuri hakkuiden kautta menetettyyn metsien hiilivarastoon nähden. Suomen runkopuun hakkuista tukkipuuksi päätyy tänä päivänä vain 38 prosenttia, jonka puusisällöstä noin puolet päätyy puutuotteisiin. Puutuotteista suuri osa käytetään lyhytaikaisiin tuotteisiin³.

Hakkuut lisäävät ilmakehän hiilidioksidipitoisuutta vähintään sadan vuoden ajaksi. Koska hakkuissa syntyvän ”hiilivelan” hyvittäminen edellyttää, että tulevaisuudessa metsän kasvulla poistetaan sama määrä hiilidioksidia kuin ne aiheuttivat ilmakehään. Suomen metsien puusto on edelleen nuorta, pieniläpimittaista ja harvaa. Metsissä on noin 108 m³/ha. Runsaspuustoisessa metsikössä tilavuus on vähintään 300 m³/ha, ja todella runsaspuustoisessa 500–600 m³/ha, mikä on saavutettavissa Etelä- ja Keski-Suomen hyvillä kasvupaikoilla. Suomen metsiin mahtuisi puuta ainakin kolminkertaisesti nykytilanteeseen verrattuna³.

Kuva 4. Periaatteellinen kuva (Kilpeläinen ym. 2014) metsän puuston hiilivaraston kehityksestä 200 vuoden aikana, kun metsää ei hakata ollenkaan (ylempi viiva) tai kun metsässä tehdään kaksi päätehakkua 100 ja 200 vuoden kohdalla sekä harvennushakkuut näiden välillä. (alempi viiva).

Kuva artikkelista: Seppälä, J. & Kanninen, M. (2019): Metsien hakkuiden kasvattaminen ei ole ilmastoteko 3.

3 https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/303843/Seppala_Kanninen_2019_Metsien_hakkuiden_kasvattaminen_ei_ole_ilmastoteko_T_Y.pdf?sequence=1